

## Recenzja

Przedstawiona do recenzji rozprawa *Muzyka liturgiczna jako komunikacja wiary. Studium teologiczne* jest pogłębionym studium na temat roli muzyki w liturgii. Praca jest wynikiem przemyślanej koncepcji traktowania muzyki liturgicznej jako aktu komunikacyjnego. Punktem wyjścia do tych rozważań jest przekonanie, że muzyka liturgiczna nie stanowi wyłącznie środka wywoływania emocji, ozdoby, dodatku, upiększenia liturgii, ale jest jej integralną częścią, należy do niej, uczestniczy w przekazywaniu wiary i budowaniu wspólnoty. Ten punkt wyjścia Autor sumiennie argumentuje w pierwszej części książki, przywołując i opisując kategorię *participatio actiosa*, by w dalszej części przedstawić pojęcie działania w perspektywie genealogicznej oraz podstawy teoretyczne ujęcia muzyki liturgicznej jako aktu komunikacji. Za kategorię łączącą filozofię działania z teologią liturgii uznano performatywność komunikacji. Wskazując na użyteczność tego ujęcia, Autor jednocześnie wykazał ograniczenia performatywności w analizie liturgii i podkreślił wieloaspektowość teorii komunikacji liturgicznej. Wszystko to prowadzi do rozważań zawartych w dalszej części rozprawy, a będących wynikiem analizy poszczególnych składowych liturgii z użyciem autorskiego modelu interpretacyjnego.

Autor podjął w swojej rozprawie ważne i ciekawe zagadnienie roli muzyki liturgicznej, stawiając sobie za cel nie tylko teoretyczne opracowanie tematu, ale także wyciągnięcie wniosków praktycznych, które mogą służyć pogłębionemu uczestnictwu w liturgii. Dlatego w końcowej części rozprawy czytelnik znajduje zestaw dobrych praktyk proponowanych tym, którzy są odpowiedzialni za tworzenie muzyki liturgicznej, przebieg liturgii i uświadamianie wiernych w zakresie roli muzyki w liturgii. Wnioski z wywodu są ciekawe, pogłębione i otwierające perspektywę dalszych analiz. Autor w pełni udowodnił zasadność i pożyteczność naukową oraz praktyczną traktowania muzyki liturgicznej jako aktu komunikowania wiary. Rozprawa dr Piotrowskiego potwierdza jego autorskie założenie, że „współczesna filozofia działania i teoria komunikacji dostarczają narzędzi pozwalających pełniej opisać rzeczywistość, którą teologia od wieków określa jako czynne uczestnictwo wiernych w liturgii Kościoła” (s. 54).

Wielkim walorem pracy jest jej interdyscyplinarny charakter. Autor tworząc rozprawę opierał się na wiedzy z zakresu teologii, filozofii, muzyki i komunikologii. Sprawnie skorzystał z teorii i metodologii typowych dla tych dyscyplin, wykazując kompetencje prowadzenia interdyscyplinarnego wywodu.

Pod względem formalnym rozprawa wyróżnia się przemyślaną i klarowną strukturą. To sprawia, że czytelnik z łatwością przyswaja treści (które wielokrotnie są złożone i trudne). Kompetencja Autora w zakresie prowadzenia wywodu naukowego jest bardzo ważnym walorem rozprawy. Podobnie rzecz ma się ze stylem i aparatem naukowym. Autor posługuje się wzorcowym stylem naukowym, precyzyjnie formułując myśli i argumentując swoje przekonania badawcze. Zwraca uwagę bogata bibliografia oraz swoboda, z jaką Autor wykorzystuje źródła i literaturę przedmiotową w poszczególnych częściach pracy.

Książka dr. Piotrowskiego, opierając się na dotychczasowym dorobku teologicznym, filozoficznym, muzykologicznym, komunikologicznym, otwiera jednocześnie nowe przestrzenie interpretacji roli muzyki liturgicznej. Autor zaprasza czytelników do pogłębienia rozumienia muzyki w liturgii. Poszerzanie świadomości w tym zakresie ma olbrzymi potencjał wzrostu zarówno intelektualnego, jak i duchowego i to jest bardzo istotna zaleta książki.

Rozprawa *Muzyka liturgiczna jako komunikacja wiary*. Studium teologiczne jest godna polecenia zarówno specjalistom, jak i każdemu uczestnikowi liturgii. Jej Autor nie tylko zestawiał różne perspektywy badawcze, analizując tytułowe zagadnienie, ale uzyskał efekt synergii interdyscyplinarnych ujęć, otwierając pole do dalszych pogłębionych badań muzyki liturgicznej jako aktu komunikowania wiary, zgodnie z wyrażoną w książce intuicją badawczą, że „(...) muzyka liturgiczna może być rozumiana jako symbol komunikujący rzeczywistość wiary, ale równocześnie prowadzący uczestników ku głębszemu doświadczeniu misterium” (s. 108).

*Dr hab. Prof. ucz. Katarzyna Drąg*